BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul al 56-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL | In România 3 lei | In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 22 Marți 24 Ianuarie 1939
8 Pagini P

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Protecția terenurilor amenințate

In diferite regiuni ale țării se întâmplă alunecări de terenuri din cauza acțiunei apelor subterane, care, prin efectele lor, adesea ori dezastruoase, impun măsuri de apărare.

Alte efecte dezastruoase produc în regiunile muntoase avalanșele și torenții. In deosebi, torenții ce se formează în munții despăduriți din cauza ploilor mari, sau a topirii zăpezii, prin forța căderei apelor lor și prin cantitățile mari de stânci, bolovani și pietriș ce târăsc în văi, distrug drumurile, culturile și gospodăriile țărănești din sate.

Orice curs de apă, având o viteză de peste trei metri pe secundă, are puterea să disloce stâncile.

Un torent, care e un curs de apă vertiginos, alunecând pe pante puternice, pe versantele lipsite de arbori, târește în văi un imens material, unde formează enorme conuri de dejecție.

Toți munții golași și văile lor suferă efectele distructive ale torenților.

In toate țările s'au luat și se iau măsuri pentru apărarea regiunilor amenințate din cauza alunecărilor dese de terenuri, sau a formațiunii și dezvoltării torenților.

Dacă Pirineii sunt mai bine apărați și conservați de cât Alpii și Carpații, aceasta este datorită împăduririlor și lucrărilor sistematice ce s'au făcut, în părțile cele mai expuse torenților, în vederea opririi formațiunii lor.

Cel mai însemnat [illegible] au pădurile. Ele apără și conservă muntele. Grație lor sunt protejate satele, culturile, terenurile de pășunat și drumurile din văi.

Impotriva torenților puternici se construesc baraje succesive, ziduri de apărare, ce domolesc șuvoaiele de apă și rețin aluviunile lor; iar dacă pantele sunt prea accentuate și barajele nu rezistă curenților, se fac canaluri de scurgere, lucrări de consolidare a terenurilor și se organizează pante așa zise de „restaurație".

Cum asemenea lucrări sunt foarte costisitoare și ele nu se pot face decât în regiunile ce prezintă un interes de ordin public și economic, noi trebue să recurgem la împăduriri și să înlăturăm, prin toate mijloacele, distrugerile de arbori, făcute împotriva dispozițiilor legilor de protecție a bogăției noastre forestiere.

In ce privește fenomenul natural al alunecărilor de terenuri, se impune, acolo unde asemenea alunecări se produc mai des și aduc pagube considerabile avuției statului și particularilor, să se execute lucrări de consolidare, pentru fixarea terenurilor, drenaje pentru stabilizarea păturilor supuse mișcărilor și rigole ce permit captarea apelor, sau îndreptarea lor în anumite locuri.

Față de neajunsurile grave și pagubele ce le pricinuesc efectele distrugătoare ale torenților și alunecărilor de terenuri, în fiecare an, în numeroase regiuni ale țării, problema conservării și protecției acestor regiuni merită atențiune din partea organelor ministerelor agriculturii și domeniilor, ale comunicațiilor și ale lucrărilor publice.

SCRISORI DIN LONDRA

Augur și cititorul său

de AUGUR

Londra, Ianuarie

Aceasta, în fond, e o explicație foarte personală între Augur și unul dintre cititorii săi. Acest cititor a provocat pe autorul acestor articole, chemându-l la telefon și ținându-i următorul limbaj:

„Scumpul meu Augur, d-ta, care insiști atâta asupra limpezimii de idei la alții, îmi pari și la rândul d-tale, din ceeace scrii, din ce în ce mai încurcat. Ce fel? Insiști asupra amenințării păcii de către Germania și, în acelaș timp, spui că aprobi vizita la Roma și întreaga politică de împăciuire a d-lui Chamberlain?"

Acest cititor, trebue să recunoaștem, merită să fie tratat cu multă considerație. Nu numai că citește articolele lui Augur, dar el dă voie și soției sale să le citească, ceeace e o dovadă de încredere. Dar ceeace e și mai mult, el e un spirit larg și exercită o oarecare influență clandestină asupra politicii țării sale. E, în sfârșit, cineva pe care Augur îl respectă. Deci, auzind somația telefonică de mai sus, el i-a răspuns cu indignare: „Ah, mă tratați de obscur, îmi spuneți că nu sunt limpede, insinuați că m'aș contrazice. Ei bine, veți vedea. Nu vă răspund acuma. Așteptați viitorul meu articol".

Acest articol iată-l.

Această serie de articole se apropie de al 1000-lea număr. Ea durează de vreo zece ani. După felul cum merge Europa, aceasta constitue un răstimp destul de respectabil. Dacă s'ar reciti aceste o mie de articole (dar, în fond, aceasta nu-i tocmai recomandabil, pentrucă reprezintă o ocupație plicticoasă) s'ar putea

(Continuare in pagina 2-a)

M. S. Regele Carol, Măria Sa Marele Voevod Mihai, A. S. Regală Principesa Elisabeta, eșind din mânăstire după parastas

Unitatea de comandament a economiei germane

de I. LUGOSIANU

Plecarea doctorului Schacht din fruntea institutului de emisiune al Reichului a avut un răsunet universal. Ea a umplut coloanele ziarelor în lumea întreagă, a turburat bursele marilor capitale financiare, a impresionat piețele monetare în lumea întreagă.

Abilitatea tehnică uimitoare a marelui financiar german, unită cu o energie puțin comună, precum și locul eminent pe care — în împrejurări excepționale de grele — l-a ocupat cu succes în centrul uneia din cele mai puternice economii mondiale, au făcut din doctorul Schacht una din cele mai ilustre și totodată mai populare figuri ale științei și tehnicei financiare contimporane. Istoria finanțelor germane de după războiu rămâne strâns legată de puternica personalitate a lui Hjalmar Schacht. In calitate de comisar al monedei, în 1923, el a pus capăt — împreună cu ministrul Luther — dezordinei monetare germane. Președinte al Reichsbankului de la Decembrie 1923 până în Aprilie 1930 și pe urmă dela Noembrie 1933 până astăzi, dr. Schacht n'a fost numai un simplu tehnician, ci a jucat implicit un rol politic hotăritor, prin opoziția stăruitoare și energică făcută contra reparațiunilor impuse Germaniei de tratatul din Versailles. Fostul președinte al Reichsbankului a susținut punctul de vedere german la conferința dela Londra în 1924, la discuțiunile planului Dawes și la conferința din 1930, pentru elaborarea planului Young, unde a prezidat delegația germană. După suprimarea totală a reparațiunilor germane la Lausanne, dr. Schacht a organizat întreaga tehnică a creditului și a comerțului exterior german, care a permis celui de-al treilea Reich să-și reia locul de Mare Putere exportatoare mondială și să creeze — fără a dispune de stoc metalic și fără a compromite puterea de cumpărare a mărcii — un vast sistem de credite, pe a cărui bază s'a dezvoltat o uriașă producție industrială și s'a realizat un program uimitor de înarmări.

Acest magician al finanțelor, care răsturnase regulile aritmeticei financiare și sfărâmase cadrele tehnicei clasice, era totuși cunoscut ca un partizan al ortodoxiei financiare și izbutea să inspire încredere pe toate marile piețe străine. In propria sa țară, pe care a servit-o cu o rară competență, se bucura de o mare autoritate, fără a fi un militant al regimului, pentru care a lucrat însă cu loialitate, în cadrul convingerilor sale financiare și al posibilităților sale tehnice.

Prin hotărârea recentă a Führerului, dr. Schacht a fost desărcinat de funcțiunile sale de președinte al comitetului de direcție al Reichsbankului. El continuă însă a face parte din guvernul Reichului ca ministru de stat și va fi însărcinat cu executarea unor misiuni speciale. In postul rămas liber prin plecarea doctorului Schacht a fost numit dr. Walter Funk, ministrul economiei naționale, care continuă a păstra și această funcțiune. Dr. Funk va avea, în indoita sa calitate de cap al institutului de emisiune și de conducător al economiei germane, sarcina de a asigura stabilitatea prețurilor și a salariilor, de a spori disponibilitățile de capitaluri pentru nevoile particularilor și de a reorganiza Reichsbankul, în conformitate deplină cu principiile național-socialiste. Din aceste indicațiuni, pe care, prin scrisoarea sa către d. Funk, Führerul le dă noului guvernator, rezultă implicit și cauzele adâncii schimbări intervenite la conducerea vieții economice și financiare germane.

Cea mai ușoară explicație în asemenea cazuri este de a vorbi de divergențe între conducătorii economiei germane.

Fără îndoială, explicația schimbării dela Reichsbank are motive mai temeinice. D. Hitler realizează prin schimbarea făcută, la conducerea vieții economice, financiare și monetare germane, acea unitate de comandament, pe care, la 4 Februarie 1938, a înfăptuit-o la conducerea politicii externe și militare a Reichului. Direcțiunea monedei și creditului, a planului de patru ani, a industriei și comerțului german erau până azi în mâini deosebite. Prin concentrarea de atribuții operată în persoana unui singur om, care este în acelaș timp și unul din fruntașii partidului național-socialist, conducerea acțiunii economice și financiare a Reichului intră în atribuțiile nemijlocite ale Führerului, iar politica Statului se confundă complet cu politica partidului.

Din punct de vedere economic și financiar, schimbarea dela Reichsbank are desigur drept scop de a menține nivelul cheltuelilor de înarmare ale Reichului, de a intensifica exportul german și de a spori disponibilitățile de credite pentru particulari, fără a altera puterea de cumpărare a mărcii, ale cărei variații voite de valoare au dat d-lui Schacht până azi putința de a adapta viața economică germană la cerințele politicii de export și de credit a Reichului.

Inseși directivele date d-lui Funk de d. Hitler dovedesc că nu este vorba de o politică de inflație monetară, ci de o continuare a politicii monetare precedente, accentuate prin faptul concentrării puterilor financiare într'o singură mână.

Schimbarea dela Reichsbank, în fine, pare menită să aibă și unele urmări de ordin internațional. Dr. Funk cunoaște de aproape răsăritul european, unde a făcut recent mai multe călătorii pentru intensificarea exportului german. Orientul apropiat rămâne pentru Reich un izvor de aprovizionare de materii prime și un client pentru produse industriale, ale cărui posibilități sunt încă departe de a fi ajuns la maximum. Raporturile politice încordate dintre Statele Unite și Germania, care este una din cele mai mari cumpărătoare de produse americane, nu rămân fără influență asupra schimburilor economice ale Reichului, care are astfel un motiv mai mult să intensifice acțiunea sa economică în Europa răsăriteană.

După dislocarea unor idei vechi

Observatorului atent și lucid al vremurilor noastre nu-i poate scăpa acest interesant fenomen european al dislocării democrației.

Incepând cu răsturnările de sisteme vechi economice, cu revizuirea legilor liberaliste, care constituiau însăși arhitectura regimului democrat și armătura lui de rezistență, și continuând cu prefacerile morfologice ale societății care tinde a se diferenția tot mai mult după criteriul muncii ca factor de producție și de ierarhizare a valorilor morale, continentul nostru capătă o înfățișare tot mai nouă și mai interesantă. Este o altă formă de Stat care apare, — Statul autoritar și e un alt mecanism economic care se definește acum și care e un corolar logic al autoritarismului — mecanismul corporatist. Regimul autarhic, apărut în plin liberalism economic ca un corectiv sever al acestuia, era o anticipare, o prefață la corporatism. El era însă, totodată, și o prevestire a schimbărilor din ordinea politică, unde pulverizarea forțelor și confuzia ideilor de origini deosebite și cu circulație internațională, impuneau o sistematizare doctrinară și o autarchie spirituală a fiecărei națiuni în granițele ei proprii.

Autoritarismul și corporatismul, e interesant să reținem lucrul acesta, nu s'au ivit decât acolo unde democrația și liberalismul au degenerat în anarhie. Italia, Portugalia, Germania, Spania, ca să nu vorbim decât de țările bine definite în direcția aceasta, înainte de a adopta regimul dictatorial, au cunoscut în toată penibila lor realitate descompunerea și desmățul democrației abuzive. Când a pornit Mussolini asupra Romei, Italia era în puterea bolșevismului. Când a venit Salazar la Lisabona, Portugalia era o ruină. Când Hitler a luat conducerea Germaniei, Reichul era pradă în labele comunismului. Franco a trebuit să pornească revoluția, fiindcă altfel anarhismul ar fi șters complet Spania de pe harta lumii.

Dimpotrivă, acolo unde democrația a știut să-și impue anumite limite morale și unde liberalismul n'a degenerat în libertinaj, ideea autoritară nu are deocamdată acces. Acesta este cazul țărilor nordice: Suedia, Norvegia, Danemarca, etc. unde înțelepciunea oamenilor și austeritatea moravurilor au împiedicat pervertirea ideilor și abuzul regimurilor politice.

La noi, în ultimii ani, mai ales, era o stare de neliniște generală și de totală nesiguranță.

Instabilitatea regimurilor politice se resfrângea în conștiințe sub forma unui provizorat neurastenizant, după care omul acceptă disperat orice mântuire, chiar mântuirea în haos. Astfel s'au putut ridica la un moment dat curente și ideologii protestatare care veneau să ceară, să cucerească puterea în numele cruntei idei de răzbunare și a unor lozinci sângeroase, în numele steagurilor roșii care se plimbau în desmăț pe calea Victoriei, ori în acela al mitului orb, tiranic, sdrobitor, fără ca să trezească în opinia românească o rezistență, un cât de vag gest de apărare, de opoziție.

In pasivitatea aceasta generală se descifra dezolarea și sub ea se deghiza scrișnind credința într'o schimbare răsvrătitoare, orideunde ar fi venit.

Iată, stările acestea au impus regimul autoritar, chiar mai curând decât ne-am așteptat.

Avem acum un Stat cu o structură nouă, care nu mai e o simplă construcție juridică, o formulă. Ridicat pe conceptul etic al muncii, pe disciplina morală a efortului creator, acest Stat ieșit din abuzul de libertăți își cere dreptul la viață în numele comandamentului de solidaritate și de salvare națională. Tendința lui este să devină expresie plenară a națiunei, concepută ea însăși ca o mare unitate morală și un ansamblu organic al categoriilor productive din care se compune în mod natural societatea.

Este exact același fenomen european de dislocare ideologică, reacțiunea organizată a spiritului de conservare contra abuzului de democrație, contra intoxicării produsă de virulența ideilor liberale de pretutindeni.

Fenomenul acesta cristalizează în formele Statului autoritar românesc.

Realizarea lui depinde de conducători și mai depinde de bunăvoința, de entuziasmul și de credința noastră în puterile de înnoire și de viață ale românismului.

AL. GREGORIAN

Incidentele dela frontiera ungaro-cehoslovacă au fost lichidate

Praga, 21 (Rador). — Un comunicat oficial declară: „Ministrul Ceho-Slovaciei la Budapesta a vizitat pe contele Csaky, cu care a avut o întrevedere lungă și cordială. In cursul acestei vizite s'a constatat că incidentele de frontieră au fost lichidate într'un spirit amical și s'a exprimat dorința ca arbitrajul dela Viena să fie executat cât mai grabnic în cadrul unor comisiuni mixte.

Legația Ungariei la Praga a și anunțat oficial ministerului de externe ceho-slovac că guvernul ungar acceptă propunerile făcute de Ceho-Slovacia în acest sens.

Se lasă a se înțelege că o comisiune mixtă ceho-ungară, care trebuie să execute arbitrajul dela Viena se va reuni în cursul săptămânii viitoare".

PARASTASUL DELA CURTEA DE ARGEȘ

M. S. Regele, Măria Sa Marele Voevod Mihai, A. S. Regală Principesa Elisabeta și membrii guvernului în catedrala Curtea de Argeș

Naționaliștii au ocupat orașele Vendrell și Igualada

Burgos, 21 (Rador).— **Orașul Igualada este împresurat de trupele naționaliste.**

Corespondentul agenției „Havas", care transmite această știre, adaugă că Sâmbătă la ora 12, orașul Igualada era depășit de trupele naționaliste, spre est, și înconjurat pela nord și pela sud.

Localitatea Odena și castelul din această localitate au fost ocupate de naționaliști. La sud, au fost ocupate Cambou și Lasereta. Forțele naționaliste au început imediat o mișcare convergentă spre Igualada.

Pe de altă parte, corespondentul agenției „D. N. B." transmite:

După cucerirea orașului Igualada, forțele naționaliste și-au continuat ofensiva, pătrunzând în munții Rubio, la nord-est de oraș, unde au luat cu asalt mai multe înălțimi importante. Naționaliștii au cucerit localitatea Rubio și satul Odena, situate pe șoseaua Igualada-Manresa. Ei se găsesc actualmente la 18 km. de această din urmă localitate.

Alte detașamente naționaliste au cucerit localitatea Carme, la sud de Igualada, iar în sectorul litoralului, trupele generalului Yague au cucerit localitatea Arbos, situată la 10 km. de Villafranca. La amiază, trupele generalului Yague erau la șase km. de Villafranca, după ce cuceriseră localitatea Clariana, situată la opt km. vest de Villaneuva y Geltru.

BARCELONA DIN NOU BOMBARDATA DE NAȚIONALIȘTI

Barcelona, 21 (Rador). — **Sâmbătă la amiază, cinci avioane naționaliste trimotoare, escortate de vreo 12 avioane de vânătoare, au bombardat orașul Barcelona.**

Bombardamentul a făcut numeroase victime.

FRANȚA TRIMITE GRAU SPANIEI REPUBLICANE

Roma, 21 (Rador). — Corespondentul agenției „Stefani" află din Perpignan că 27 vagoane de grâu a trecut prin acel punct peste frontieră în Spania republicană, îndreptându-se spre Barcelona.

Acesta este primul transport din cele 45.000 de tone de grâu pe care guvernul francez a hotărît să le trimită autorităților din Barcelona.

Cruzimile republicanilor

Burgos, 21 (Rador). — Corespondentul special al Agenției D. N. B. pe frontul catalan dă amănunte asupra grozăviilor și devastărilor săvârșite de republicani în orasele cucerite apoi de naționaliști.

Bogata și rodnica regiune dela Cervera la Montblanch este astăzi un adevărat iad. Locuitorii stau înlemniți în fața caselor lor distruse și arse. Măreața biserică din Tarragona a fost distrusă în întregime.

La Cervera numeroși locuitori, în deosebi preoți, au fost omoriți. 50 preoți au fost omoriți cu cuțitul, alți 20 au fost împușcați. Chiar bolnavii din spitale au fost omoriți. Deasemeni, au fost împușcate surori de caritate și numeroase alte femei.

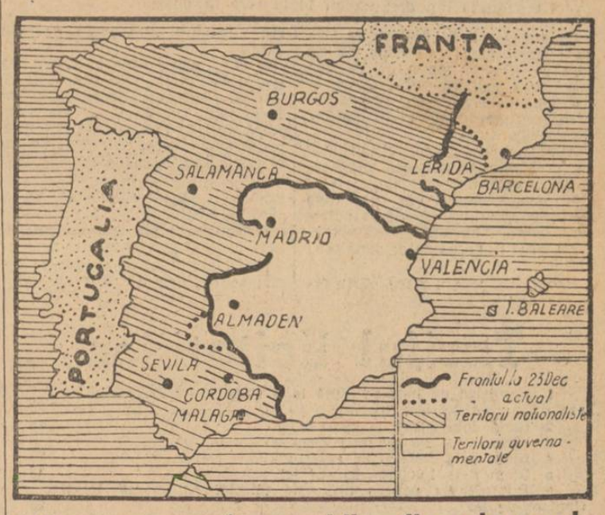

Cum au omorât republicanii pe baronul de Borchgrave

Roma, 21 (Rador). — *Ziarele italiene reproduc pe larg rezultatele anchetei întreprinse de Tribunalul permanent de justiție internațională, dela Haga, cu privire la omorârea diplomatului belgian baronul de Borchgrave care s'a întâmplat în luna Decembrie 1936, la Madrid.*

Documentul, afirmă presa italiană, este un teribil act de acuzație împotriva Spaniei republicane. Au trebuit insistențe deosebite din partea ambasadei pentru ca, abia după zece zile, autoritățile să se sesizeze de dispariția baronului. Grație cercetărilor făcute de consulul belgian, s'a stabilit că baronul de Borchgrave fusese omorît în apropiere de Fuencarel, jefuit de bani și acte și apoi înmormântat în cimitirul dela Fuencarel, într'o groapă comună. Identificarea cadavrului s'a putut face grație etichetei având numele unui croitor din Villa Seca, găsită pe haina sa.

Automobilul baronului de Borchgrave a fost găsit la 6 Ianuarie, de însărcinatul cu afaceri al Belgiei, la comandantul unei companii de gărzi de asalt, care îl conducea, și care a declarat că l-a găsit părăsit lângă un cadavru.

Intrarea trupelor naționaliste spaniole în Tarragona